

[J. K. Hansen]

sættes ind. Spørgsmålet er så: hvordan? Her vil jeg godt sige, at i den nuværende økonomiske situation bør vi simpelt hen være realistiske. Vi bør være så realistiske at erkende, at det ikke vil være økonomisk muligt at få de statsgaranterede banklån erstattet med rentefrie statslån her og nu. Det vil simpelt hen ikke være økonomisk muligt. Alene merudgiften til lån ved en sådan ændring – det har ministeren også nævnt her i dag – vil beløbe sig til omkring 2 mia kr. på årsbasis. Ydermere ville det ikke hjælpe de mange, der er inde i systemet; de vil fortsat hænge på den høje rente og den stadig stigende afdragsbyrde.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at for socialdemokratiet er det et erklæret mål, at vi får de statsgaranterede lån væk, men vi må være realistiske og erkende, at de økonomiske muligheder ikke er til stede i dag.

Som en øjeblikkelig løsning må jeg derfor hilse ministerens forslag til den løsningsmodel, som ministeren er fremkommet med her i dag, velkommen som det, jeg vil kalde for en realistisk mulighed. Det er klart, at der er flere modeller, som vi kan tage frem, og jeg mener også, at disse modeller må afprøves. Vi må ganske simpelt have fantasien i brug for i den givne situation at bringe de bedste løsninger frem.

Tilsyneladende har de partier, der i 1974 støttede de statsgaranterede banklån, erkendt deres fejltagelse. Det kan vi herinde glæde os over, selv om man kan sige, at glæden hos de uddannelsessøgende nok må være ret så behersket. Men vi kan glæde os over det herinde, og jeg skal da opfordre til, at vi nu i fællesskab får løst op for de uddannelsessøgendes økonomiske problemer inden for de muligheder, der nu foreligger, og så samtidig kommer med et realistisk forslag til, hvorfra vi skal skaffe pengene. For det er bestemt nødvendigt. Hvis vi kan støtte forslagene, må vi også anvisе midlerne hertil.

Som en slutbemærkning vil jeg gerne anføre, at nok er det nødvendigt med en forbedret støtteordning, ingen tvivl om det, men vi må i vores iver efter at skaffe en sådan forbedring ikke glemme et andet vigtigt område. Jeg synes, det skal med her i dag, at det også er tvingende nødvendigt, at den uddannelsessøgende kan skaffe sig en bolig til en rimelig husleje. Også disse ting bør vi tage med i vores overvejelser.

Vi er som nævnt klar til at være med til en løsning i den retning, som ministeren har skitseret, og jeg skal opfordre alle andre til at være det samme.

Fogh Rasmussen (V):

Indledningsvis kunne der være grund til at slå fast, at mange uddannelsessøgendes økonomiske situation er utilfredsstillende. Det er ubestrideligt, at hvis en studerende overhovedet intet stipendium kan opnå, og hvis han eller hun optager maksimalt statsgaranteret studielån, så kan der i løbet af et normalt studieforløb blive oparbejdet en ganske betydelig studiegæld.

Men det er samtidig vigtigt at få udpeget den grundlæggende årsag til, at det forholder sig sådan. Årsagen er det høje renteniveau. Mange studerende rammes i økonomisk forstand af rentedøden, akkurat som mange unge, nyetablerede virksomhedsejere og husejere bliver det. Den høje rente er en svøbe, som i særlig grad rammer den unge generation, hvad enten det er unge under uddannelse, eller det er unge, der etablerer sig med virksomhed eller fast ejendom. Det er nødvendigt at fremhæve, at det socialdemokrati og den regering, som vi også her i dag har hørt have travlt med at ynke de uddannelsessøgende, samtidig er hovedansvarlige for misseren på grund af en fejlslagen økonomisk politik, som har drevet renten i vejret. Den hjælpsomhed over for de uddannelsessøgende, som socialdemokratiet har travlt med at bedyre, kan bedst sammenlignes med den situation, at man selv har fremkaldt en ildebrand og dernæst vil slås til ridder på at være med til at slukke den.

Nu har vi i dag hørt undervisningsministeren redegøre overraskende detaljeret for sine overvejelser om en gældssaneringsordning for færdiguddannede, men jeg forstod samtidig på undervisningsministeren – og det blev senere understreget af hr. J. K. Hansen – at regeringen og socialdemokratiet endnu ikke har afsluttet deres overvejelser, og at der i virkeligheden kan tænkes flere modeller. Alene på den baggrund kan man nok sige, at det er en temmelig vanskelig sag overhovedet at vurdere og tage stilling til i en debat som denne, hvor vi for første gang bliver præsenteret for disse tanker.